

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Galina Stratulat și Iurie Bejenaru

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 iulie 2020, în cauza penală în privința lui

*Niculiseanu Nicolai XXXXX, născut
la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 24.07.2018 – 05.04.2019;

Instanța de apel: 24.04.2019 – 09.07.2019;

Instanța de recurs: 17.08.2019 – 24.03.2020;

Instanța de apel: 09.06.2020 – 27.07.2020;

Instanța de recurs: 25.09.2020 – 26.04.2021.

Colegiul penal lărgit asupra recursului în cauză

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul central din 05 aprilie 2019, cauza fiind judecată în procedura prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală, Niculiseanu Nicolai a fost recunoscut vinovat în săvârșirea următoarelor infracțiuni prevăzute la:

- art. 264 alin. (3), lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani;

- art. 266 Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 (șase sute) unități convenționale, echivalentul sumei de 30 000 (treizeci mii) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că Niculiseanu Nicolai XXXXX la data de 04 august 2017, nedeținând permis de conducere, a urcat la volanul autoturismului XXXXX, cu n/î XXXXX.

Ulterior, în jurul orei 23.00, deplasându-se cu autoturismul menționat, pe traseul dintre s. Cîșlița-Prut și s. Giurgiulești, în direcția spre s. Giurgiulești, r. Cahul, nu s-a isprăvit

cu conducerea mijlocului de transport, prin urmare a tamponat pe pietonul Munteanu Vasile XXXXX, care se afla pe marginea acostamentului, cauzându-i leziuni corporale sub formă de traumă asociată, manifestată prin: traumă cranio-cerebrală închisă, plagă contuzii pe frunte din stânga, cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, traumă contuză a toracelui, fracturi costale 5, 6, 7 din dreapta, cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, traumă membrelor, plagă contuză a antebrațului stâng, fractura claviculei drepte, amputarea traumatică a gambei drepte în treimea superioară, fractură cominutivă a ambelor oase gambei stâng în treimea medie, care se califică ca vătămare corporală gravă periculoasă pentru viață, prin urmare la data de 12 august 2017, victima Munteanu Vasile XXXXX a decedat în Spitalul raional Cahul, în rezultatul șocului septic, ca urmare a dezvoltării procesului inflamativ - flegmonos la nivelul țesuturilor moi în regiunea amputării traumatice a gambei drepte, la nivelul fracturii claviculei drepte, la nivelul fracturilor costale din dreapta și fracturii cominutive ambelor oase a gambei stângi.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate baza art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal, adică: *Încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

Tot el, Niculiseanu Nicolai XXXXX, după ce a comis accidentul rutier sus-menționat, din 04 august 2017, soldat cu cauzarea leziunilor corporale grave victimei Munteanu Vasile, ignorând prevederile Regulamentului circulației rutiere, în continuarea acțiunilor sale infracționale, a părăsit locul accidentului rutier, deplasându-se cu mijlocul de transport într-o direcție necunoscută.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 266 Cod penal, adică: *Părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art.264 alin.(3) și (5).*

2. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, aceasta a fost contestată cu apel de către **procuror**, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor imputate, cu stabilirea unei pedepse sub formă de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani și să fie dispusă încasarea din contul inculpatului Niculiseanu Nicolai în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 9 561,24 lei.

În motivarea apelului procurorul a indicat următoarele argumente:

- a fost reținut greșit faptul cauzării din imprudență a decesului unei persoane, deoarece victima a decedat ulterior în rezultatul dezvoltării procesului inflamativ flegmonos la nivelul țesuturilor moi în regiunea amputării traumatice, or această opinie a primei instanțe este contrară cu conținutul sentinței, prin care se constată că învinuirea adusă inculpatului Niculiseanu Nicolai este întemeiată și și-a găsit confirmarea;

- la pronunțarea sentinței în procedură simplificată, prima instanță a reținut o altă încadrare juridică decât cea constatată în rechizitoriu, încălcând astfel dispoziția art. 364¹ alin.

(2) Cod de procedură penală, care prevede expres că judecata nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, decât dacă inculpatul recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, iar dacă judecătorul ajunge la o concluzie întemeiată că a fost calificată greșit infracțiunea imputată, atunci urmează a fi reluată judecarea cauzei în procedură generală;

- inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă prea blândă întrucât prima instanță nu a ținut cont de faptul că, inculpatul a condus fără permis de conducere mijlocul de transport, circumstanță ce a determinat producerea accidentului rutier soldat ulterior cu decesul persoanei. Ulterior, acesta nu s-a autodenunțat, a ascuns automobilul și s-a sustras de la urmărirea penală, fapt ce denotă că inculpatul a încercat prin diferite metode să evite răspunderea penală;

- prima instanță a respins neîntemeiat acțiunea civilă privind recuperarea cheltuielilor judiciare, întrucât inculpatul nu avea la întreținere careva persoane, era angajat în câmpul muncii și nu a administrat careva dovezi că nu ar avea alte venituri sau că nu ar dispune de careva proprietăți.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 iulie 2019, a fost admis apelul declarat de către procurorul Boghean Dumitru, cu casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Niculiseanu Nicolai a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la:

- art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis;

- art. 266 Cod penal cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite lui Niculiseanu Nicolai i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă pe un termen de 3 (trei) ani și 2 (două) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90¹ Cod penal, s-a dispus suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate inculpatului Niculiseanu Nicolai, urmând ca în termenul de 1 (un) an și 7 (șapte) luni din pedeapsa definitivă să-l execute în penitenciar de tip semiînchis, după care executarea termenului rămas al pedepsei 1 (un) an 7 (șapte) luni va fi suspendată condiționat, cu stabilirea lui Niculiseanu Nicolai un termen de probațiune cu durata de 1 (un) an.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

A fost respinsă cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în mărime de 9 561 (nouă mii cinci sute șazeci și unu) lei, 24 bani, ca fiind neîntemeiată.

3.2. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că prima instanță a stabilit corect starea de fapt, însă eronat a conchis necesitatea încadrării acțiunilor inculpatului Niculiseanu Nicolai ca constituind o faptă penală prevăzută de art. 264 alin. (3), lit. a) Cod penal și nu art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal, precum i-a fost înaintată învinuirea inculpatului.

Instanța de apel a considerat că la judecarea cauzei prima instanță corect a examinat și acceptat cererea inculpatului privind judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, considerând că din probele administrate rezultă că, fapta inculpatului este stabilită și există suficiente date cu privire la persoana inculpatului pentru a permite stabilirea unei pedepse, după cum o cer prevederile art. 364¹ alin. (4) Cod de procedură penală.

Din probele administrate în cursul urmăririi penale rezultă că, fapta a avut loc și a fost săvârșită de către inculpatul Niculiseanu Nicolai însă, prima instanță eronat a reîncadrat acțiunile acestuia art. 264 alin. (3), lit. a) Cod penal și nu art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal.

În sensul dat, instanța de apel a notat ca fiind întemeiat argumentul procurorului, precum că prima instanță greșit a reîncadrat acțiunile inculpatului în baza lit. a), alin. (3) art. 264 Cod penal, încalcând astfel dispoziția art. 364¹ alin. (2) Cod de procedură penală, care prevede expres că judecata nu poate avea loc în baza probelor administrate la urmărirea penală, decât dacă inculpatul își recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, și deși Niculiseanu Nicolai a întrunit toate criteriile date, în procesul penal au fost administrate dovezi suficiente, care confirmă că fapta inculpatului conține semnele infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar dacă judecătorul ajunge la o concluzie întemeiată că a fost calificată greșit infracțiunea, atunci urmează a fi reluată judecarea cauzei în procedură generală.

În continuare, instanța de apel a notat că prima instanță nu a ținut cont nici de faptul că instanța de judecată trebuie să stabilească o pedeapsă echitabilă în conformitate cu principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei înserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei stabilite asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Prin urmare, instanța de apel a ajuns la concluzia de a stabili inculpatului anume o pedeapsă privativă de libertate, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal or, anume această modalitate de executare a pedepsei va duce la realizarea scopului pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal.

În pofida faptului că inculpatul a recunoscut fapta comisă și s-a căit sincer de cele comise nu rezultă că îi pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal. Mai mult de atât, la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, prima instanță nu a ținut cont de scopul și motivele faptei, de personalitatea inculpatului, de comportamentul acestuia în timpul și după săvârșirea faptelor. În consecință, la caz, prima instanță incorect a considerat că inculpatul poate fi corectat și prin aplicarea pedepsei cu stabilirea unui termen de probațiune.

La fel, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe de a respinge demersul cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, în sumă de 9 561,24 lei, deoarece la faza urmăririi penale nu au fost suportate careva cheltuieli judiciare care ar putea fi încasate din contul inculpatului. Or, solicitantul efectuării expertizei este statul, în persona organului

de urmărire penală, motiv pentru care obligațiunea de a suporta cheltuielile pentru efectuarea expertizei îi revine statului.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către *procuror*, care invocând temeiurile prevăzute la pct. 6), 10) și 16), alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală a solicitat casarea parțială a deciziei contestate în latura penală, în partea stabilirii pedepsei în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, precum și în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă rejudecarea cauzei, în aceste părți, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

4.1. În motivarea recursului ordinar declarat recurentul a punctat următoarele argumente:

- pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă și nu corespunde principiului individualizării pedepsei penale, deoarece inculpatul a condus mijlocul de transport neavând permis de conducere, iar accidentul rutier s-a soldat cu decesul persoanei;

- recunoașterea vinovăției a fost reținută drept temei de judecare a cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, dar a fost reținută și ca circumstanță atenuantă la individualizarea pedepsei. Respectiv, unora și aceluiași circumstanțe de fapt instanțele de fond le-au acordat o dublă valență juridică;

- în dispozitivul deciziei lipsește soluția cu privire la pedeapsa complementară sub formă de privarea de drept de a conduce mijloace de transport și cea a acțiunii civile, în ceea ce privește cheltuielile de judecată care urmează a fi recuperate de către inculpat.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 martie 2020 a fost admis recursul declarat de către procuror, casată parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 iulie 2019, în partea stabilirii pedepsei, și dispusă rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. În rest, decizia contestată a fost menținută.

5.1. Pentru a motiva soluția adoptată, instanța de recurs a reiterat că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, nefiind oferite răspunsuri la toate chestiunile importante pentru justa soluționare a cauzei, în special în partea neaplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Prin urmare, au fost reflectate principiile și pârghiile legale care stau la baza individualizării și executării pedepsei penale, care este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea atât a unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal în baza căruia este condamnat inculpatul cât și a modului de executare a acesteia.

Concomitent, instanța de recurs a reamintit că pedeapsa este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor sale, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de

către condamnat, precum și de alte persoane. Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Prin urmare, instanța de recurs a conchis că instanța ierarhic inferioară a cărei hotărâre se contestă, în ceea ce privește individualizarea pedepsei inculpatului, nu a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, nu a ținut cont de prevederile art. 7, 75 Cod penal, urmând ca acestea să fie aplicate cu referință la cazul concret, aplicabilitatea acestora în raport cu circumstanțele stabilite, personalitatea făptuitorului, consecințele survenite, limitându-se doar la descrierea și redarea generală a conținutului normelor citate sub concluzia neargumentată privind corectitudinea sau incorectitudinea aplicării normelor legale la numirea pedepsei definitive.

6. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 iulie 2020 a fost admis apelul procurorului, din alte motive decât cele invocate în apelul declarat, casată parțial sentința Judecătoriai Cahul, sediul Central din 05 aprilie 2019, în partea condamnării lui Niculiseanu Nicolai XXXXX în baza art. 266 Cod penal, și în partea stabilirii pedepsei definitive (art. 84 din Codul penal), cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încetarea procesului penal în cauza penală privind învinuirea lui Niculiseanu Nicolai XXXXX, de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 266 Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție a răspunderii penale. În rest, hotărârea contestată a fost menținută.

6.1. Pentru a pronunța hotărârea adoptată, instanța de apel a conchis că prima instanță a acordat deplină apreciere probelor materiale administrate în prezenta cauză penală și just a ajuns la concluzia vinovăției inculpatului în comiterea faptelor imputate prin actul de învinuire.

Cu privire la pedeapsa stabilită lui Niculiseanu Nicolai XXXXX, instanța de apel a constatat că prima instanță a ținut cont în deplină măsură de principiul individualizării pedepsei penale (art. 7 Cod penal), reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al faptelor comise și pericolul social al acestora în raport cu persoana vinovată și circumstanțele cauzei ce-i atenuează sau agravează răspunderea penală, fapt pentru care, instanța de apel o acceptă, ca fiind întemeiată, motivată și bazată pe prevederile art. 61 și 75 Cod penal, coroborat cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Referitor la argumentul apelantului privind stabilirea unei pedepse prea blânde inculpatului de către prima instanță, acesta a fost respins ca nefondat deoarece în dispozițiile art. 75 alin. (1) Cod penal se desprind trei criterii generale cu valoare de principiu. Astfel, pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată.

Ca urmare, instanța de apel a subliniat că pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane, or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal. Iar individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Astfel, instanța de apel a constatat că limita de pedeapsă stabilită de către prima instanță în privința inculpatului, este una legală, echitabilă, proporțională faptelor prejudiciabile săvârșite de către inculpatul Niculiseanu Nicolai XXXXX.

Concomitent, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei este o măsură de politică penală fundamentată pe convingerea că îndreptarea condamnatului este posibilă fără a fi izolat de comunitate, de familie, de societate

Această instituție juridică a fost instituită întru realizarea scopului pedepsei fără ca condamnatul să fie izolat de societate, acesta fiind supus unui termen de încercare, fără executarea efectivă a acesteia, evitându-se dezavantajele pe care le atrage după sine privațiunea de libertate: desprinderea condamnatului de familie și de modul de viață obișnuit. De asemenea, un alt aspect important îl reprezintă economiile pe care statul, societatea le face în varianta executării pedepsei în penitenciar.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că cererea de apel declarată de către acuzatorul de stat, nu este suficient motivată privind stabilirea în privința inculpatului a unei pedepsei mai aspre în limitele indicate în apelul declarat.

În subsidiar, instanța de apel, din oficiu, a constatat că infracțiunea prevăzută la art. 266 Cod penal, se referă la categoria infracțiunilor ușoare, deoarece sancțiunea articolului prevede pedeapsa în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau închisoare de până la 2 ani.

Potrivit art. 60 Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare; prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

Dat fiind faptul că inculpatul Niculiseanu Nicolai XXXXX, a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 266 Cod penal, la data de 4 august 2017, astfel din momentul comiterii infracțiunii până în prezent au trecut mai mult de 2 ani și ținând cont de prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, instanța de apel a ajuns la concluzia de a admite apelul declarat de către procurorul Dumitru Boghean, dar din alte motive decât cele indicate în apelul declarat, și a dispus încetarea procesului penal în cauză penală privind învinuirea lui Niculiseanu Nicolai XXXXX, de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 266 Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție a răspunderii penale.

7. Împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 iulie 2020 declară recurs ordinar *procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru*, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, în latura penală, în partea aplicării art. 90 Cod penal pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și în partea încetării

procesului penal pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 266 Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție a răspunderii penale, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Niculiseanu Nicolai XXXXX pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal să îi fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, iar pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 266 Cod penal să fie dispusă liberarea de pedeapsă penală, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

În vederea susținerii recursului declarat au fost enunțate următoarele argumente:

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul, că pedeapsa penală este o măsură de constrângere și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și are drept scop restabilirea echității sociale precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Conform prevederilor art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, la caz, prin infracțiunea comisă s-a atentat la una din valorile primordiale apărute de legea penală - integritatea fizică și viața persoanei;

- la stabilirea pedepsei, atât prima instanță, cât și instanța de apel au interpretat eronat regulile de individualizare a pedepsei penale și au liberat neîntemeiat inculpatul de pedeapsă penală aplicând prevederile art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a exectării pedepsei penale cu închisoare, deoarece inculpatul a încercat prin diferite metode să evite răspunderea penală și doar prin executarea reală a pedepsei va conștientiza gravitatea acțiunilor, precum și va fi atins sopol legii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane;

- instanța de apel greșit a ajuns la concluzia liberării de răspundere penală a inculpatului Niculiseanu Nicolai, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală și încetarea procesului penal, întucât în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă doar în cazul în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Potrivit alin. (4) pct. 3) al aceleiași norme, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 Cod penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut la art. 93 Cod penal sau al expirării termenului de prescripție. Din conținutul alin. (6) al aceluiași articol rezultă, că la adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeiuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

Generalizând aspectele punctate mai sus, susține recurentul că instanțele de fond în mod întemeiat au ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului Niculiseanu Nicolai a fost dovedită prin cumulul de probe administrate și sub acest aspect careva erori de fapt sau de drept nu sânt semnalizate.

De asemenea, se remarcă faptul că intervenirea termenului de prescripție constituie un temei de liberare de răspundere penală, dar este un temei de nereabilitare. Astfel, potrivit prevederilor art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. La caz, inculpatul Niculiseanu Nicolai nu și-a expus în mod expres voința privind încetarea urmăririi penale sau liberarea de răspundere penală în temeiul expirării termenului de prescripție.

7.1. Pe marginea recursului declarat de procuror au depus referință avocatul Grecu Ion în numele inculpatului și succesorul părții vătămate, Irina Paniogla, care au solicitat respingerea acestuia, cu menținerea deciziei contestate.

8. Judecând recursul ordinar declarat și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Astfel, Colegiul subliniază că instanța de apel, la judecarea cauzei soluționează următoarele chestiuni de drept: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Revenind la cauza dedusă judecății, Colegiul lărgit constată că dispozitivul deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 iulie 2020 are următorul conținut:

„Se admite apelul declarat de către procurorul Boghean Dumitru, din alte motive decât cele invocate în apelul declarat.

Se casează parțial sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 05 aprilie 2019, în partea condamnării lui Niculiseanu Nicolai XXXXX în baza art. 266 Cod penal, și în partea stabilirii pedepsei definitive (art. 84 din Codul penal), cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Se încetează procesul penal în cauza penală privind învinuirea lui Niculiseanu Nicolai XXXXX, de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 266 Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție a răspunderii penale.

În rest, sentința Judecătorei Cahul, sediul central din 05 aprilie 2019 se menține.”

Totodată, instanța de recurs ajunge la concluzia că vinovăția inculpatului Niculiseanu Nicolai în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 266 Cod penal corect a fost constatată în urma analizei și aprecierii următoarelor probe: declarațiile martorului Arabadji Vasile (f.d. 186, vol. I); raportul R-/4793 din 04.08.2017 (f.d. 4, vol. I); procesul verbal de cercetare la fața locului cu schema accidentului rutier (f.d. 12-14, vol. I); procesul-verbal suplimentar de cercetare la fața locului cu schema accidentului rutier și tabel fotografic (f.d. 15-19, vol. I); ordonanța și procesul verbal din 05.08.2017 de ridicare de la Niculiseanu Nicolai a automobilului BMW316 cu nr./î CH AS 868 (f.d. 27-28, vol. I); rapoartele de expertiză judiciară nr. 210 din 19.12.2017 (f.d. 40-43, vol. I), nr. 542 din 17.08.2017 (f.d. 48-49, vol. I) , nr. 0798 și 0799 din 02.02.2018 (f.d. 65-72, vol. I); răspunsul ASP, SÂT CCA Cahul nr. 03/59-789 din 30.08.2017 (f.d. 120, vol. I).

În continuare, deși instanța de apel a constatat în partea descriptivă a deciziei pronunțate că: *„La pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și just a concluzionat că inculpatul a săvârșit infracțiunile imputate.*

Or, atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare în instanța de fond și cea de apel, inculpatul Niculiseanu Nicolai XXXXX, a recunoscut integral faptele săvârșite, ce au fost constatate prin probele administrate, depunând declarații benevole în ce privește circumstanțele comiterii acestora.

Împrejurările expuse de el coroborând întru tot cu ansamblul probelor administrate în prezenta cauză, cărora instanța de fond le-a dat o apreciere obiectivă conform prevederilor art. 101 din Codul procedură penală, din punct de vedere al concludenței, utilității, relevanței, veridicității și coroborării reciproce, cu expunerea lor nemijlocită în conținutul procesului - verbal al ședinței de judecată și sentința pronunțată pe caz, motivare pe care instanța de apel o acceptă și pentru a evita repetarea ei inutilă o însușește.” (f.d. 55, vol. II) Colegiul penal lărgit, consideră că în conjunctura împrejurărilor expuse supra, instanța ierarhic inferioară greșit a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în cauza penală privind învinuirea lui Niculiseanu Nicolai XXXXX, de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 266 Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție a răspunderii penale.

Prin urmare, Colegiul lărgit remarcă faptul, că în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Potrivit alin. (4) pct. 3) din aceeași normă, *sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei*, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, *cu liberarea de pedeapsă în cazul* prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al *expirării termenului de prescripție*.

Așadar, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale menționate mai sus, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture eroarea supusă analizei în prezenta decizie, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 417-418 Cod de procedură penală să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

Subsidiar, instanța de recurs constată că, în prezent, la Curtea de Apel Cahul activează doar 8 judecători, nefiind posibil de a forma un complet din 3 judecători pentru judecarea cauzei în ordine de apel, și din aceste considerente, dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Comrat.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 iulie 2020, în cauza penală în privința lui *Niculiseanu Nicolai XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Comrat.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la *25 mai 2021*.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru